

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Veteris Hominis Per Expensa Quatuor Novissima Metamorphosis, Et Novi Genesis

Stanyhurst, Guillaume

Coloniae, Anno 1702

VD18 1237699X

Caput V. Homo novus, dum convertit oculos, ut videat Beatorum oculorum voluptatem; avertit oculos, ne videat vanitatem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51849](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51849)

quo mors tibi claudit oculos , si Dei fueris inimicus, clauditur tibi cœlum: frustra tunc ex averni antro pulsabis suspiriis, gemitibus, ejulatibus ad fores cœli: audies triste illud; *Clausâ est janua.* Pulsa iterum post mille annorum myriades, post infinita sæculorum curricula; iterum audies: *Clausâ est janua.* Claudio & ego cum D. Bernardo. [a] *Quid ergo istud est negligentia? quid pigritia? imò, quid vecordia est, ut non crebris suspiriis & ferventissimâ affectione abrumpere hinc, & in illa tam felicia agmina jaculari animos studeamus?*

CAPUT V.

Homo novus, dum convertit oculos, ut videat Beatorum oculorum voluptatem, avertit oculos, ne videat vanitatem.

EXposuimus partem beatitudinis, quæ ex animâ redundat in corpus; dum quatuor ejus dotes exquisitissimas, quibus pollebit, explicavimus:

Q³

nunc

a Serm. 5. de omnib. his.

nunc de gaudiis, quibus quinque sensus redundabunt, differemus. Ab oculis ducemus principium, quia inter sensus tenent principatum. Tantæ erunt perfectionis oculi, ut nihil eorum organum vel in minimo possit perturbare. Hæ porrò, erunt visus perfectionis. [a] Primò, Corpora omnia videndo penetrabit Beatus quilibet, seque etiam interius æquè facile, atque exterius usque ad ipsam totius corporis harmoniam, perspiciet. Secundo, eadem facilitate videbit remotissima quæque ac proxima, minima uti maxima, se ipsum sicut cætera. Tertio, eodem corporis situ permanente, æque videbit retrò, quam ante se; non vertendo se, vel semel movendo: imo videbit, quæ sunt supra se, non levando oculos; quæ sunt infra, non declinando eos. Quarto, videbit diversa objecta, & quasi infinitos radios, tanquam unum, vel quasi unitos. Et quod est præ omnibus admirandum,

a *Busto serm. T.2.503.*

dum, æquè videbit oculis clausis, atque apertis. Si enim oculi Beatorum visuri sunt ultra densissimos parietes, ahenos muros, & vastissimos montes; omnia corpora quantumvis densa, & opaca penetraturi; multò minus palpebræ, seu membrana illa tenuis, quæ oculis oppanditur, quæ etiam ipsa gloria donabitur, impediet oculos, quo minus omnia videat. Hæc de facilitate, & modo, quo videbit; jam objecta ipsa, in quæ videndo tendet, & tendendo delectabitur in lucem proferamus. In primis, supra modum oculos oblectabit incredibilis ille ornat⁹, splendidissima illa magnificentia loci, quem incolunt, nimirum, ipsum Cælum Emphyreum. Itaque, ut jam compendio perstringamus omnia objecta, quibus oculi delectabuntur; Videbit Beatus oculis corporis fluvium illum vitæ electo puriorem, atque instar crysalli pellucidum, gyros pulcherrimos, ac mandros in vastâ illâ cælorum planitie facientem, fontesque hinc

inde salientes. Videbit totum orbem inferiorem ; nam licet convexum sui cœli Empyreï , quod calcatur ingentis, ac propè immensæ sit spissitudinis, & solidissimum, est tamen summè transparent. Videbit totam terram, & omnia, quæ in ea geruntur, cognoscet, præter cogitationes hominum liberas. Videbit Infernum, omnesque damnatos ; denique totius terræ sinum, & à centro emergens, videbit Antipodes, & quidquid in altero Hemispherio, usque ad Empyreū inferior orbis continet. Sed quale concipient gaudium ex aspectu propè innumerabilium Angelorum? Est admodum vero simile, Angelos assumpturos corpora speciosissima ex aëre, quibus pascant oculos Beatorum, ut ab iis videri, & cum iis colloqui possint : quæ sententia est D. Anselmi in suo Elucidario, & aliorum. Jam vel unius Angeli pulchritudo superat omnem omnium hominum, qui unquã fuerunt, vel erunt pulchritudines simul conflatas. Sed ex re aliã nullã, plus gaudii & voluptatis percipient,

ent,

ent, quàm ex gloriosissimo, & ter adorando Christi Corpore. In illud omnium oculi, atque ora potissimum convertentur. [a] Et si verum est, quod quidam existimant; Crucem Christi Domini in cælis totâ æternitate conservandam; imò, ut aliis placet; omnia signa Passionis Christi Domini; quantum Divina illa spectacula, & præclarissima redemptionis nostræ instrumenta, oculos omnium recreabunt! sed quid volo, dicendo profequi, oblectamenta oculorum, quæ oculus non vidit? O verè. [b] *Beati oculi, qui vident, quæ vos videtis!* Quis, ut illa aliquando videat, quæ hîc à Beatis videnda proposuimus, nolit quævis hîc & facere & pati? plenæ sunt gentium historiæ admirandis in omni malorum tolerantiam pro honore, pro aurâ populari, pro auro, pro impudicis amoribus. Igitur, (ut optimè argumentatur Tertullianus) [c] *Si tanti vitrum; quanti verum margaritum.* Quis

non

a Fabri T. 3. 773. b Luc. 10. 23. c L. ad
Martyr.

non libentissimè tantùm pro vero habeat erogare, quantum alii pro falso? Confundemur, si reformidaverimus pati pro veritate in salutem, quæ alii affectaverunt pro vanitate in perditionem. Scilicet lutei, & sordidi, lutum, & cœnum; cælo, & Deo præferimus. Egregiè ad rem nostram S. Augustinus: [a] Secari & uri se sinunt homines; ut dolores non æterni, sed aliquanto diuturnioris ulceris, acriorum dolorum pretio redimantur. Immaniſſimis bellis miles atteritur; pluribus fortasse annis in laboribus inquietus; quàm in otio quietus. Quibus tempeſtatibus, & procellis, quàm horribili, & tremendâ ſevitiâ cæli & maris, impleti sunt mercatores, ut divitias ventosas & perituras acquirant, majoribus quàm, quibus acquisita sunt periculis, & tempeſtatibus plenas? Quos æstus, quæ frigora, quæ pericula ab equis, à fossis, & præcipitiis, à fluminibus, & à feris perferunt Venatores? Quem laborem esuriendi,

& sitiendi, ut feram capiant? Quantis,
& jam in scholis vigiliarum, & absti-
nentiamolestiis exercentur; non propter
discendam sapientiam, sed propter opes,
honoresque vanitatis: qui hac amant,
non gravia pati videntur; omnia enim
sæva & immania prorsus, facilia, &
propè nulla facit amor. Quanto ergò
facilius, ac certius ad veram beatitudi-
nem Charitas facit, quod ad miseriam
cupiditas fecit? Quàm facile toleratur
quævis adversitas temporalis; ut æterna
pœna vitetur, ut æterna requies compa-
ratur: Hæc Augustinus. Certum id est,
non tantum laboris à nobis exigere
Deum pro cælo, quantum dæmon pro
orco. Plus citra comparationem la-
borant impii, ut pereant, & salute ex-
cidant, quàm Justi, ut salutem conse-
quantur. Reperiuntur, qui plus o-
peræ impendunt, ut excolant suum
fundum, agrum, hortum, quàm ut
obtineant cælum. Imò sunt, qui ita
immersi sunt hisce fluxis, ac caducis
rebus; ut parati sint credere omnî jure,
quod

quod habent ad cælum, si modò velit Deus illis perpetuò indulgere usuram rerum perituram. Talis repertus est nostro sæculo in Italia nobilis quidam, qui juxta Florentiam hortum habebat suburbanum, perquam amænum, tam fœcundum fructibus, quam jucundum floribus; diceres Floram ipsam, illic sedem collocasse. Eò Nobilis hic animi relaxandi causâ, fessis curarum, ex urbe, tanquam è fluctibus ad portum sese conferebat. Hic cum die quodam cum uno è Patribus nostris per virentes horti ridentis semitas lætus, & alacer obambulet: Pater, ex loci amænitate mentionem injecit cœlestis Paradisi, [a] cumque ei conaretur suadere, illū locum citra ullam comparationem esse & jucundiores oculis, & gratiores animis, plusque deliciarum uno momento, quàm pluribus sæculis ex horto suo, illic eum percepturum. Itaenē verò, inquit alter, ficcine de cœlesti paradiso sentis? cœcæ hæ sunt tuæ conjecturæ:

cœ-

a *Le petit Mirofians flater 23.*

cœcus de coloribus judicas, dum hæc de cælo pronuntias. Quod ad me at-
tinet, si Deus pro mercede omnium
honorum operum, quæ unquam præ-
stiti; vel præstabo olim, velit mihi to-
tâ æternitate indulgere hunc meum,
quo fruor, hortum; næ ego libens
concederem ipsi suum cælum; & re-
nuntiarem omnibus cœli delitiis. Has
blasphemias; & incæsto ore prolatas
voces, Pater acriter reprehendit, eum-
que impietatis in loquendo insimula-
vit. Sed non tardus fuit in vindican-
do Deus. Nam cum paulò post ex-
horto ad palatium se conferret; ecce
tibi è ponte, ubi transibat; præceps
corruit; fractaque cervice, miserè ex-
piravit; sine ullo animi dolentis ar-
gumento. Ita miser, & hortum ami-
sit, nec cælum acquisivit. O curvas
in terram animas; & cælestium ina-
nes? Rem acu tetigit, dum hæc verba
protulit D. Gregorius: [a] Omnes,
ait, *hujus sæculi dilectores, in terrenis
rebus fortes sunt, in cælestibus autem
debiles:*

R

debiles:

a Dist. c. omnes.

debiles : nam pro temporaligloria desu-
 dare usque ad mortem appetunt, & pro
 perpetuâ, nec parum quidem in labore
 subsistunt : pro terrenis lucris, quaslibet
 tolerant injurias ; & pro caelesti merce-
 de vel tenuissimi verbi contumelias fer-
 re recusant. Terreno judici, toto etiam
 die assistere, fortes sunt : in oratione ve-
 rò coram Domino, vel unius hora mo-
 mento lassantur. Sapè nuditatem, de-
 jectionem, famemque pro acquirendis
 divitiis, atque honoribus tolerant : su-
 perna autem laboriosè tantò magis qua-
 rere dissimulant, quantò ea tribui tar-
 dius putant. Hæc ille. Contra ve-
 rò, qui oculos defigunt in cælum ;
 terrena ad tempus negligunt posside-
 re, ut valeant cælestibus sine fine gau-
 dere : non curant hîc omnibus tor-
 mentis affici, ut possint ibi Divinâ vi-
 sione refici. Omnia patienter tole-
 rant, quia cælum impatienter deside-
 rant. Hoc igitur patiat, ut tali glo-
 riâ potiatur : ferat, ut ad illam se con-
 ferat : subeat tormenta, aut transeat ad
 oblectamenta. Unde Augustinus ad u-
 num

numquemque nostrum. [a] *Tolera,*
quod non vis, ut assequaris, quod vis.
 Satius enim est hîc modicâ miserîâ e-
 mere æternam felicitatem; quàm mo-
 dicâ felicitate, voluptate præsentî e-
 mere æternam miseriam.

CAPUT VI.

Homo novus, dum reliquas cogitat Bea-
torum voluptates ex reliquis sensi-
bus, censet se fuisse hætenus
insensatum.

DE oculis, five de sensu visus, abun-
 dè dictum est in priore capite. Ex-
 pediamus reliquorum sensuum singu-
 lares, quibus perfundentur volupta-
 tes. Trahit me in odorem unguen-
 torum suorum cælestis paradisus,
 quem indubiè exhalabunt, in illis Eli-
 siis hortis, lilia, rosæ, violæ, narcis-
 sci. Itaque, quod attinet ad olfactum,
 perfundetur absque dubio fragrantis-
 simis odoribus, quos corpora Bea-
 torum suavissimè spirabunt; ac præ-
 fertim sacratissimæ humanitatis
 Christi, & Beatæ Virginis; utpotè,
 a In Ps. 79. R 2 quæ